

Ἑλλάδα ὄσον καὶ σύ ; Αὐριον τὸ πρῶτ' ἠὰ ἔλω
νὰ σ' ἐπάρω νὰ υπάγωμεν εἰς Παρουζῶ (τὴν
ἐκρινὴν αὐτοῦ ἔπαυλιν) ὅπου κατοικῶ, καὶ ἐκεῖ
συνδιαλεγόμεθα ἀνετώτερον.»

Ἄλλ' ἐπειδὴ, ἐπιλείποντός με τοῦ χρόνου,
δὲν ἐδέχθην τὴν φιλόφρονα πρόσκλησιν, αὐτὸς
ἀναλαβὼν τὸν λόγον·

«Δὲν ἐγκατέλειψεν, εἶπε, μόνη ἡ Ἑλλάς ἑαυ-
τὴν, ἐγκατελείφθη δυστυχῶς καὶ ὑπὸ τῆς Εὐ-
ρώπης· ἡ Εὐρώπη κηρύττει αὐτὴν ἄμοιρον χρη-
στότητος καὶ διοικητικῆς ἐμπειρίας.»

Καὶ ὡς ἂν ἤθελε νὰ μὲ παραμυθήσῃ, ἀνυ-
ψώσας μετὰ μικρὸν φωτεινὸν τὸ πρόσωπον,
προσέθετο ὡς ὑπὸ προφητικῆς ἐπιπνοίας τὰ ἑξῆς·

«Κατ' ἐμὲ ὅμως, νομίζω δὲ ὅτι δὲν μὲ πα-
ρασύρει ὁ ἑλληνισμὸς μου, πιστεύω ὅτι τὴν
Ἑλλάδα ἔσωσαν, σώζουσι καὶ θὰ σώσωσι τὰ
λείψανα τῆς ἀρχαίας ἀρετῆς· καὶ ὅτι, ἂν αἱ
παρεκτροπαὶ ὑμῶν ἐγίνοντο ἀλλαχού, τὰ ἑξ
αὐτῶν ἐγκλήματα θ' ἀπέβαινον καὶ πολυαριθ-
μότερα καὶ βαρύτερα. Δὲν βλέπετε ἐνταῦθα, εἰς
τοὺς ἀγαπητοὺς σου Παρισίους, πῶς ἐξήγησε
τὴν κοινὴν γνώμην ἡ θηριωδία ;—Διεδαίνομεν
δὲ τὴν ὄραν ἐκείνην πλησίον τοῦ πυρποληθέντος
Κεραμεικοῦ.— Εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ γυναικας
ἀλλ' οὔτε ἀνδράς θηριώδεις ἔχετε καὶ τὸ ἀγα-
θὸν φαίνεται μοι ἐν γένει ἐπικρατέστερον τοῦ
κακοῦ. Ἡ ὑμετέρα κοινωνία περιέχει στοιχεῖα
ὕγιεστερα τῶν λοιπῶν· ἀλλ' εἶσθε μικροὶ καὶ ἀ-
δύνατοι· τὴν μικρότητα ὅμως καὶ τὴν ἀδυνα-
μίαν δύνασθε ν' ἀναπληρώσετε ἐπιτυχῶς διὰ
τῆς πολιτικῆς χρηστοτηθείας, ἐκβιάζοντες οὕτω
τὴν εὐνοίαν τῆς Εὐρώπης, ὅπως ἐξεδιάσατε καὶ
ἄλλοτε αὐτὴν διὰ τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς.»

Καὶ ταῦτα τὰ τελευταῖα χρυσᾶ ἔπη, ἃ τινα
ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ἀειποθήτου φίλου μου
καὶ φίλου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ἀκιδόηλου φιλέλ-
ληνος BRUNET DE PRESLE.

* * *

Ἐγεννήθη δὲ ἐν Παρισίοις τῷ 1809 καὶ ἐτε-
λεύτησεν ἐν Παρουζῶ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1875
ἔτους. Ἐσπούδασε φιλολογίαν καὶ φιλοσοφίαν,
ἐνέκυψεν εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας καὶ ἰδίως
εἰς τὴν ἱστορίαν ἀρχαίαν τε καὶ νεωτέραν τῶν
Ἑλλήνων. Ἐλάλει δὲ καὶ τὴν νεοελληνικὴν ἐ-
λευθέρως, μεταφράσας εἰς αὐτὴν τὰς Γνώμας
τοῦ La Rochefoucauld καὶ τὸ Περὶ τῶν καθήκοντων
πόνημα τοῦ Σιλβίου Πελικίου. Ἐδη-
μοσίευσεν τοὺς βίους πολλῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν
τῆς Ἑλλάδος, οἷον τοῦ Βότσαρη, τοῦ Γερμανοῦ,
τοῦ Καποδιστρίου, τοῦ Κανάρη καὶ ἄλλων, κα-
θὼς καὶ μονογραφίας περὶ Χίου, περὶ Ἰδρας,
περὶ τοῦ ἐν Λούβρῳ ἐλληνικοῦ παπύρου, περὶ τῶν
τάφων τῶν ἐλλήνων αὐτοκρατόρων κλ. Ἐγράψε
τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς
κατακτήσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐπι-
λοπόνησεν ὀγκώδεις σύγγραμματα περὶ τῶν ἐν Σι-

κελία ἐλληνικῶν ἀποικιῶν καὶ πλεῖστα ἄλλα,
τὰ μὲν ἰδόντα τὸ φῶς, τὰ δὲ ἀνέκδοτα. Διὰ τὴν
πολυμάθειαν δὲ αὐτοῦ ἀνηγορεύθη μέλος τῆς Ἀ-
καδημίας τῶν ἐπιγραφῶν, καθηγητῆς τῆς νεοελ-
ληνικῆς ἐν τῷ Collège de France, συνετέλεσεν
εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς ἐν Παρισίοις Association
pour l'encouragement des études grecques
en France καὶ ἐξελέγη πρόεδρος αὐτῆς. Ἐφερε
τὸ παράσημον τῆς λεγαῖνος τῆς τιμῆς καὶ τὸ
χρυσοῦν τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἦτο μέλος πολλῶν σο-
φῶν ἑταιριῶν. Προαισθανθεὶς δὲ τὸν θάνατον αὐ-
τοῦ διέταξε τὰ τῆς κηδείας καὶ κατέλιπε διὰ
διαθήκης τὴν πλουσιωτάτην αὐτοῦ βιβλιοθήκην,
τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν ἐν Παρισίοις σχολὴν τῶν
ἀνατολικῶν γλωσσῶν, ἧς ὑπῆρξε τὸ ἀγλάισμα.
Ἄλλὰ καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐλησμόνησε·
«Veuillez distribuer à tous les vôtres, ἔγρα-
φεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἡ
δευτερότοκος αὐτοῦ θυγάτηρ εἰς τὴν ἐμὴν, nos
meilleurs souvenirs. Mon père y joint les
siens et vous prie de remercier pour lui M^r
Dragoumis du livre qu'il lui a envoyé (Ἰστορ.
Ἄναμν.); il l'avait lu avec grand intérêt et
en avait expliqué des extraits à son cours ;
il comptait même en faire le sujet d'une
conférence lorsque la maladie est venue in-
terrompre ses chers travaux, ce qui est
une bien grande privation pour lui.» Ὅ
δ' ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ λεπτομερέστερον τὰ περὶ
τοῦ αἰοιδίμου φιλέλληνος, ἃς ἀναγνώσῃ τὴν ἐν
τῇ «Revue politique» τῆς 6 Νοεμβρίου 1875
καταχωρηθεῖσαν βιογραφίαν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ μαρ-
κισίου De Queux de Saint-Hilaire.

Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

ΑΠΟΔΗΜΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΟΝ

Συνέχεια· (ὅτι σελ. 261.

ΣΤ'

«Τὴν 16 Φεβρουαρίου ἐφάνη κατὰ πρῶτον ὁ
ἥλιος καὶ τὴν 25 ἡ ἐκ πάγων στέγη, ἐλαττω-
θεῖσα διὰ μιᾶς, ἐλεπτύνετο ἀδιακόπως καὶ ἐσχη-
μάτισεν ἀληθῆ κυκλοειδῆ προμαχῶνα περὶ τὸ
πλοῖον. Τὸ ψῦχος ἐγίνετο δριμύτερον, καὶ περὶ τὰ
τέλη Φεβρουαρίου ἐφθασεν εἰς τὸν 37^{ον} βαθμὸν
Ῥεωμόρου. Τὸ θόρειον σέλας, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζεν
ἕως τότε ἡμᾶς μὲ ἀπαράμιλλον λάμψιν, ἤλατ-
τοῦτο καὶ αὐτὸ βαθμηδὸν καθόσον αἱ ἡμέραι
ἐγίνοντο μεγαλῆτεροι.

»Τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ θεροῦ τοῦ 1873
ἐλπίσαμεν ἐπὶ τέλους ὅτι ὁ πάγος ἐφ' οὗ εὐρι-
σκόμεθα θὰ διελύετο καὶ ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις
ἡμῶν ἐπέκειτο· ἠρξίσαμεν δὲ νὰ ἐργαζώμεθα
δρασθερίως ὅπως ἐπιταχύνωμεν τὴν φαιδρὰν ταύ-
την περίστασιν· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰούλιος καὶ ὁ Αὐ-
γουστος κατετρίβησαν εἰς τὴν ἐπίπονον ἐργα-

σίαν τοῦ προνίσματος τοῦ περὶ τὸ πλοῖον πάγου. Ἄλλ' οἴμοι! ὄλοι ἡμῶν οἱ ἀγῶνες ἀπέβησαν μάταιοι. Ὁ πάγος εἶχε τεσσαράκοντα ποδῶν πάχος καὶ ἕνεκα τούτου τὸ μέσον τοῦ πλοίου ἔκειτο ἀκίνητον καὶ ἀδιάσειστον. Ὅτε δὲ ἡ χιών καὶ ὁ πάγος κατέβησαν δύο ἢ τρεῖς πήχεις ἐν τῷ διαστήματι τοῦ θέρους, ὁ Τέρετωφ εὐρίσκειτο ἐπὶ τὰ πόδας κατωτέρω τῆς συνήθους γραμμῆς καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀνατραπῇ δι' ὃ καὶ ἐπροσπαθοῦμεν νὰ προλάβωμεν τὸν κίνδυνον στηρίζοντες ὅσον τὸ δυνατόν τὰ ἴστια.»

Ματαίως ἐπεριέμεναν οἱ ἡμέτεροι ναυσιπόροι τὴν διάλυσιν τῶν πάγων. Καὶ ὤθησαν μὲν ἐπὶ μικρὸν οἱ βόρειοι ἄνεμοι τὸν Τέρετωφ πρὸς μεσημβρίαν, ἀλλὰ πνεύσαντος ἐκ νέου τοῦ νότου, ἐπανῆλθον μετὰ ταχύτητος πρὸς ἄρκτον· τότε ἐνόησαν ὅτι ἐμελλον νὰ διαχειμάσωσι καὶ δεύτερον ἐκεῖ, ἀλλ' ἀπροσδόκητον συμβῶν ἐπελθὼν διέκοψε τὴν μονοτονίαν τῆς ἀργίας· τὴν 31 Αὐγούστου παρετήρησαν αἴφνης δεκατέσσαρα σχεδὸν μίλια μακρὰν γῆν ἀνακύπτουσαν ὑπεράνω πυκνῆς ομίχλης· καὶ ναὶ μὲν ἦτο πεπαγωμένη καὶ ἔρημος, ἀλλὰ καὶ οὕτω ἦτο γῆ, λέξις μαγικὴ πρὸς ἀνθρώπους διαβιοῦντας πρὸ ἐνὸς ἔτους μεταξὺ πάγων καὶ οὐρανῶν· πλὴν τούτων τὸ ἀπροσδόκητον εἶναι τόσον σπάνιον εἰς τὰς θλιβεράς ἐκεῖνας χῶρας.

«Καὶ εὐθὺς ὠρμήσαμεν ὄλοι πρὸς τὴν ἀγνωστον γῆν, ἀλλ' ὁ ζῆλος ἡμῶν ἐσβέσθη εἰς τὸ τελευταῖον ὄριον τοῦ πάγου ἐν μόνον μίλιον ἀπὸ τοῦ πλοίου, διότι ἀναριθμητοὶ σχισμάδες διέκοψαν τὴν πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὁδόν. Ἦτο λοιπὸν ἀληθὲς τὸ βάσανον τοῦ Ταντάλου, διότι εἶχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν εὐρυτάτην ἀγνωστον χώραν πρῶτον τότε ἀνακαλυπτομένην, καὶ ὅμως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν ἐπιποθούμενον σκοπὸν. Τὸ πλοῖον ἐξήκολούθει κυμαινόμενον μετὰ τῶν πάγων, καὶ ἀν' ἐμακρυνόμεθα ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἐχωριζόμεθα ἀπὸ τῶν συντρόφων ἡμῶν, ἴσως δὲ καὶ θὰ ἐχανόμεθα.»

»Τέλος πάντων περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου ἐπλησιάσαμεν τρία μίλια μακρὰν εἰς νῆσον κειμένην ἔμπροσθεν τῆς ἀγνώστου γῆς, καὶ τότε πᾶς δισταγμὸς ἐπαυσε. Ἐπληθήσαμεν εἰς τὸν πᾶγον διεσχισμένον εἰς χίλια μέρη καὶ ὑπερβάντες σωροὺς ἄλλων ἐπαθήσαμεν εἰς τὴν ξηράν. Πάγος, πάχος ἔχων ἐνὸς ποδός, πλησίον τῆς ἀκτῆς, δεικνύει τὴν ὑπερξίν ὕδατος ἐρχομένου ἀπὸ τὴν γῆν· ἀδύνατον δὲ νὰ φαντασθῇ τις νῆσον πλέον ἔρημον καὶ πλέον ἄγονον. Χιών καὶ πάγος μόνον ἐκάλυπτον ἀπέραντα ἐρείπια, καὶ ὅμως τοιαύτη οὐσα ἦτο σπουδαιοτάτη εἰς ἡμᾶς· ὅθεν καὶ ὠνομάσαμεν αὐτὴν νῆσον τοῦ κόμητος Βιλζέκ, τοῦ πρωταίτιου τῆς ἀποδημίας.»

Τὴν 22 Ὀκτωβρίου ὁ ἥλιος ἐγένετο τὸ δεύτερον ἄφαντος· οἱ δὲ ναυσιπόροι ἐβυθίσθησαν εἰς τὸ σκότος πολιτικῆς νυκτὸς διακρισάσης 12 ὧ-

ἡμέρας, ἕνεκα δὲ τούτου δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ὑπάγωσιν εἰς διερεύνησιν τῆς ἀγνώστου γῆς. Καὶ ὅμως ὁ δεύτερος οὗτος χειμὼν ὑπῆρξεν ὀλιγώτερον δεινὸς τοῦ πρώτου. Πρῶτον μὲν διότι εἶχον συνηθίσει, καὶ δεύτερον διότι ἀφιέρωσαν τὰς μακρὰς ὥρας τῆς βεβιασμένης ἀναπαύσεως εἰς παντοίας ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις, τῶν ὁποίων περιεργότεραι ὑπῆρξαν αἱ δοκιμαὶ τῆς φασματικῆς ἀναλύσεως, αἱ ἐφαρμοσθεῖσαι εἰς τὸ βόρειον σέλας.

«Ἐν διαστήματι τοῦ χειμῶνος τοῦ 1873 καὶ 1874 ἔπεσε πολλὴ περισσοτέρα χιών ἢ τὸ παρελθὼν ἔτος· οἱ βόρειοι ἄνεμοι δριμύτατοι ἐξήγειρον πάντοτε θυέλλας αἱ ὁποῖαι διήρουν πολλὰς ἡμέρας. Ὅτε δὲ ἡ μακρὰ πολικὴ νύξ ἐφθασεν εἰς τὸν ἀνώτατον ὄρον αὐτῆς, κατέστη ἀδύνατον νὰ διακρίνωμεν τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν νύκτα, διότι σκότος βαθύτατον ἐκάλυπτεν ἡμᾶς ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας. Ἐωρτάσαμεν δὲ ἀκολούτως τὰ Χριστούγεννα ἐντὸς οἰκίας παγοπήκτου. Μετὰ ταῦτα τὸ ψῦχος κατέστη δριμύτερον, καὶ ὅπως τὸ παρελθὼν ἔτος οὕτω καὶ σήμερον τὸ θερμόμετρον ἔμεινε παγωμένον ὀλοκλήρους ἐβδομάδας. Αἱ ἐπισκέψεις τῶν λευκῶν ἄρκτων ἐγένοντο συνεχέστεραι καὶ πολλὰ πλησίον ἡμῶν, ὥστε ἠδυνάμεθα νὰ φονεύωμεν αὐτὰς πυροβολοῦντες ἀπὸ τοῦ καταστρώματος. Αἱ ἐξήκοντα ἐπτὰ ἄρκτοι τὰς ὁποίας ἐφονεύσαμεν, ἐχορήγησαν εἰς ἡμᾶς χιλίας διακοσίας λίτρας κρέατος, ἧτοι τὸ δραστικώτερον μέσον εἰς πρόληψιν τῆς στομαχάκης. Ἡ ἐλάττωσις τῶν ἰατρικῶν ἐξήγειρε σπουδαίους φόβους περὶ τῆς ὑγείας τοῦ πληρώματος εἴποτε κατεδικαζόμεθα καὶ εἰς τρίτην διαχειμασίαν.»

»Ἡ ὑπόψια αὕτη, ἡ βεβαιότης ὅτι τὸ πλοῖον θὰ ἐκυλίετο ὅλον τὸ θέρος ἐπὶ τοῦ ἀδιαλύτου πάγου, καθὼς καὶ ἡ πιθανότης ὅτι ὁ Τέρετωφ, ὅστις εἶχεν ὑψωθῆ τοσοῦτον, ἐμελλε νὰ ἀνατραπῇ ἀναλυομένης τῆς χιόνος, ἐπεισαν ἡμᾶς νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸ πλοῖον περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου καὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπὶ λέμβου καὶ ἐλκύθρων. Ἐντοσοῦτῳ ἀπεφασίσσαμεν νὰ ἐπιχειρήσωμεν μεγάλας ἐκδρομὰς ἐπὶ ἐλκύθρων ὅπως ἀνερευνησωμεν τὸν τόπον· ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία αὐτὴν ἐξήρτητο φυσικῶς ἀπὸ τὴν τύχην. Ἐὰν τὸ πλοῖον ἐξήφανίζετο πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ὀδοιπόρων, οὗτοι μὲν θὰ ἐχάνοντο, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου πλήρωμα θὰ ἤλαττοῦτο ἐπαισθητῶς. Ἄλλ' ἡ διεξερεύνησις καὶ ἡ μελέτη τοῦ μυστηριώδους τόπου ἦσαν τοσοῦτον σημαντικαί, ὥστε ἀπεφασίσσαμεν νὰ προχωρήσωμεν.»

»Ἦτο τότε μὴν Μάρτιος· τὸ ψῦχος ζωηρότατον, ἡ θερμὴ τοῦ ἡλίου ἀσθενὴς καὶ ἐν μεσημβρίᾳ. Τὴν 40 Μαρτίου, ἐξ τῶν ἡμετέρων καὶ ἐγὼ ἀφῆκαμεν τὸ πλοῖον, συνοδοὺς παραλαβόντες καὶ τρεῖς κύνες. Ἐχόντες δὲ καὶ μέγα ἔλκυθρον

διετρέξαμεν τὴν παραλίαν τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς ἀγνώστου γῆς, ἀνέβημεν τὰ ὄρεϊνά ἀκρωτήρια Τέρετωφ και Μὰν Ἀριστόν (2500 πόδας) και διεπεράσαμεν τὸ γραφικὸν Νορδιγγστολδ-Φιόρ, κλιθεῖμεν ὑπὸ μεγίστου τεύχους ἐκ πάγου. Οὐδὲν ἔχονος ζώης ἀπηντήσαμεν παντοῦ γιγάντιοι πάγοι ἀναπηδῶσιν ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὄρεων ἄτινα ἀνυψοῦνται ὡς κῶνοι ἀπότομοι και ὑψηλοί. Λευκότατος εἶναι ὁ κυριώτερος λίθος· τὰ συμμετρικὰ πατώματα τῶν ὄρεων ὁμοιάζουσι κρυσταλλώματα κείμενα ἀλλεπάλληλα και σχηματίζοντα σειρὰς στύλων. Ὁ οὐρανὸς, πρᾶγμα σπάνιον, εἶναι ὅλως διόλου γαλήνιος, ἀλλ' ἡ ὑγρασία κωλύει τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποστάσεων. Ἡθερμοκρασία εἰς τὸ ἄκρον χαμηλὴ, ἡ ἐπικρατήσασα καθ' ὅλην ταύτην τὴν ἐκδρομὴν, ἀπῆτει νὰ λαμβάνωμεν ἀδιακόπως μέτρα προφυλάξεως. Τὸ θερμόμετρον κατέβη μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ βαθμοῦ Ῥεωμύρου, ἐπὶ δὲ τοῦ πλοίου μέχρι τριακοστοῦ ἐβδόμου. Τὸ ψῦχος ἦτο πρὸ πάντων ἐπαισθητὸν τὴν νύκτα· ἐδοκιμάσαμεν πολλὰ ὅτε διεπεράσαμεν τὸ κρυσταλλόπηκτον ὄρος Σὺν Κλάρ, ἂν και ὁ ἄνεμος ἦτο ἀσθενής. Ὅλα τὰ ἐνδύματα ἡμῶν ἦσαν κρυσταλλωμένα ἐπὶ τοῦ σώματος· και τὸ δριμύτατον ρούμιον τὸ ὁποῖον ἐφόρομεν μεθ' ἡμῶν ἐφαίνετο ὅτι ἔχασεν οὐ μόνον τὴν δύναμιν ἀλλὰ και τὴν ρευστότητά του. Ἐπανελθόντες εἰς τὸ πλοῖον τὴν 16 Μαρτίου ἠτοιμάσαμεν εὐθὺς εἰς δευτέραν ἐκδρομὴν πρὸς ἄκρον, μέλλουσαν νὰ διαρκέσῃ ἡμέρας τριάκοντα.»

*Ἐπειτα συνέχισα.

L. ROZIER.

ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Τὸν ἀριστοτέχνην ὁμολογοῦσιν ὅλοι μαθητὴν τῆς Φύσεως. Ἐὰν οὕτως ἔχη, τί πλέον αὐτοδίδακτον τοῦ ἀριστοτέχνου; Ἡ Τέχνη ἐφάπτεται τῆς ἐντελείας τοσοῦτον, ὅσον ἀπλούστερα ἀντιτυπῶν τὰς εἰκόνας τῆς Φύσεως, ὅσον ἀφέλστερα, και δὴ ἀληθέστερα και ἐπαισθητότερα, ὑποδεικνύει εἰς ἀναρμόνιον κρᾶσιν τὰ ἀπειράριθμα κοσμήματα, μὲ τὰ ὁποῖα κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐπαγλαίξει τὸ ἔργον τῶν χειρῶν του ὁ Δημιουργός. Εἰς μάτην κατέτριψαν τὸ πνεῦμα, προσεδόκησαν εἰς μάτην δόξαν ἀθάνατον ὅσοι, παριδόντες τὸ πάνδημον βιβλίον τῆς Φύσεως, ἠρσθησαν εἰς ἐντυπα βιβλία τὰ ὀρηκτῆρια τῆς ἐμπνεύσεώς των. Ἡ ἀπομίμησις τῆς ἀπομιμήσεως ἀποβαίνει μετ' οὐ πολὺ ἀπλοῦς ὄγκος βιβλιοθήκης· διότι ἡ καλλιτεχνικὴ μεγαλοφυΐα ἄλλο τι δὲν εἶνε οὐσιωδῶς, ἢ ἔξοχος ἐπιδεκτικότης περὶ τὴν ἄμεσον, και ἀφελῆ, και ἀκριβῆ ἐξ-εἰκόνισιν τῆς Φύσεως αὐτῆς, ἢν ὀρθότατα οἱ ἡ-

μέτεροι φιλόσοφοι ἐκάλεσαν *Αὐτοαπλότητα και Αὐτοαλήθειαν*.

Κατὰ δυστυχίαν τοῦ καλλιτέχνου, ὁ ὑπογραμμός, τὸν ὁποῖον παραδειγματίζει ἡ παγκόσμιος οἰκονομία, εἶνε τόσο ἀπειρομεγέθης και δυσεξιχνίαστος, εἶνε τόσο ὀλισθηρὸς εἰς τὰς στροφὰς και πολυποίκιλος εἰς τὰς εἰκόνας, ἐκφέρει ἐξ ἀναριθμητῶν πνοῶν τόσοσ ἤχους τεραστίους, ἐκπληκτικούς, μυστηριώδεις, ὥστε και αὐτὴ προσέτι ἡ ἄμεσος ἀπομίμησις του μόνον ἐλάχιστόν τι μέρος, και δὴ λίαν ἀνεξέργαστον, δύναται νὰ καταστήσῃ ἐπαισθητὸν και ἀμετάστατον. Κατὰ χειροτέραν τύχην τῶν στιχουργῶν συμβαίνει, ὅτι καθ' ὅσον ἡ θεωρία και ἡ πείρα ἐπεκτείνουν τὰ ὅρια τῆς γνώσεως, ἀποσυνθέτουν τὰ γοητεύματα τοῦ μύθου, και θελκτικωτέραν τοῦ ἐπιτετηδευμένου ψεύδους καθιστῶσι τὴν ἔμφυχον ἀλήθειαν τῆς Φύσεως, τὰ μέτρα, οἱ ποιητικοὶ ῥυθμοὶ, τὸ ἀκουστικὸν γαργάλισμα τῆς ὁμοιοκαταληξίας ἀποβαίνουν δεσμωτήρια, μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον στενόχωρα, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοφυΐα και πρωτότυπος ἀπεικόνισις ἀποποιεῖται νὰ καταλύσῃ. Βέβαια, θεωρούμενος ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς εὐχρηστίας, ὁ πεζὸς λόγος, ἂν και Πήγασος ἄπτερος, εἶνε ἀσυγκρίτως προσφύεστερος τοῦ ἐμμέτρου εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς λεπτομερείας, και τὴν διαποίκιλσιν τῶν ἀποχρώσεων. Ἀλλὰ και ἡ λογογραφία αὐτὴ, ὅσον πλουσιωτάτη τὸ λεκτικὸν και ἂν ἐκληφθῆ, ὁποιονδήποτε κάλαμον δαιμόνιον και ἂν δοκιμάσῃ, εἰς τὰ στοιχεῖα τίνος ἀλφαβήτου, εἰς τίνος μουσικοῦ διαγράμματος τὰ σήματα θὰ ἀρυσθῆ τοὺς χρεῖωδεις φθόγγους περὶ τὴν ἀντιτύπωσιν τῶν ἀπειροῦχων μελωδιῶν τῆς Φύσεως; Ποία τῶν ἀνθρωπίνων γλωσσῶν δύναται νὰ ἀποκαλύψῃ μὲ πρέπουσαν ἀκριβείαν τὰ ἄδηλα και κρύφια ἐλατήρια τῆς καρδίας; νὰ μιμηθῆ παρορρισμὸς καιροῦ, περιαστράπτοντας τὴν θρασίν, ἐμβροντῶντας τὴν ἀκοήν, ἀνορύττοντας ὠκεανούς, πρόξριζα ἐξανασπῶντας αἰωνόβια δάση; νὰ ἐξεικονίσῃ μειδιάματα οὐρανομήκη, διακνηρύττοντα τὴν εὐθυμίαν τοῦ Πλάστου; νὰ στερεώσῃ ψαλμωδῆματα, κιθαριζόμενα ἐπὶ πτερυγῶν ἀνέμων; νὰ διερμηνεύσῃ, τέλος πάντων, τὴν διάλεκτον τοῦ θρόου και τὴν διάλεκτον τῆς σιγῆς, ἡ ἀλληλουχία τῶν ὁποίων συναποτελεῖ τὴν παναρμόνιον ἐποποιίαν τοῦ σύμπαντος; Τὰ δράματα και τὰ ἀκούσματα τῆς Φύσεως ὑπερβάλλουν παραπολὺ τὰ ὅρια τοῦ λόγου· εἶνε ἀπέραντα, εἶνε δυσκατάληπτα ὅσον και ὁ Αὐτοεργῶν αὐτὰ. Εἴτε δραματιζόμενα ἔξω βολῆς αἰσθητηρίων και φαντασίας, εἴτε περιοριζόμενα ἐντὸς περιφερείας μικροσκοπικῆς· εἴτε ἔμφωνα και εὐάκουστα, εἴτε ἐκτελοῦντα συμφωνία, μὴ καταφθάνουσαν τὴν ἀκοήν μας· εἴτε προσλαμβάνοντα ἔμφυχα ὄντα, εἴτε πάντως ἔρημα και ἀκατοίκητα, τὰ φαινόμενα αὐτὰ ἀποκαλύπτουν πάντοτε τὴν δεξιάν